

Rámeček EU pro postoupení pohledávek

Informační podklad k návrhu nařízení o právu rozhodném pro účinky postoupení pohledávek na třetí strany a ke sdělení o právu rozhodném pro majetkové účinky transakcí s cennými papíry

Podklad k dokumentům Rady č. 7222/18 a 7358/18
květen 2018
zpracovala: Jana Francová

Obsah:

- Hodnocení z hlediska principu subsidiarity: 3
- Odůvodnění a předmět: 3
- Obsah a dopad: 4
- Stanovisko vlády ČR: 4
- Předpokládaný harmonogram projednávání v orgánech EU: 5
- Projednávání ve výboru pro evropské záležitosti PS PČR: 5

AKTUÁLNÍ VYDÁNÍ:

ŘADA: DOKUMENTY EU

Název: Rámec EU pro postoupení pohledávek

Zpracovala: Francová, J.

Číslo: Podklad k dokumentům č. 7222/18 a 7358/18

Datum: květen 2018

Klíčová slova:

Cenné papíry; přeshraniční transakce; postoupení pohledávek; rozhodné právo

Typ řady: interní

První vydání řady: říjen 2004

Frekvence vydání řady: nepravidelná

Zaměření: Informační podklady k dokumentům EU projednávaným VEZ

Jazyk: CZ

Vydavatel: Kancelář Poslanecké sněmovny, Sněmovní 4, 118 26 Praha 1

PARLAMENTNÍ INSTITUT plní úkoly vědeckého, informačního a vzdělávacího střediska pro Poslaneckou sněmovnu, její orgány, poslance a Kancelář Poslanecké sněmovny, pro Senát, jeho orgány, senátory a Kancelář Senátu. Naše činnosti a produkty uvádíme níže.

Oddělení všeobecných studií	STUDIE Srovnávací studie Analytické studie	ODPOVĚDI NA DOTAZ Stručné odpovědi na dotazy členů Parlamentu	VYBRANÁ TÉMATA Studie zpracované k aktuálním problematikám	MONITORING Vybrané hospodářské měnové a sociální ukazatele	MIGRACE Přehled aktualit v oblasti migrace za vybrané období
	PŘEHLED SZBP Společná zahraniční a bezpečnostní politika EU	EUROZÓNA+ Přehled ekonomických událostí v EU	PODKLADY pro zahraničně politická jednání	PŘEDNÁŠKY pro zahraniční delegace, PS, Senát	
Oddělení pro evropské záležitosti	STANOVISKA kompatibility nevládních návrhů zákonů s právem EU	KONZULTACE k předkládaným vládním návrhům zákonů	DOKUMENTY EU Výběr z aktů a dokumentů EU zaslaných PS	ZPRÁVY Aktuální agenda v Bruselu	PODKLADY pro jednání výboru na mezinárodní úrovni
	INFORMAČNÍ STŘEDISKO Informace o činnosti Poslanecké sněmovny a prohlídky budov	ECPRD Spolupráce s Evropským centrem pro parlamentní výzkum a dokumentaci	PŘEDNÁŠKY pro Poslaneckou sněmovnu, pro školy, veřejnost	INFORMAČNÍ MATERIÁLY o fungování Poslanecké sněmovny, o legislativním procesu	ZÁPISY ze schůzí, seminářů, přednášek, kulatých stolů

NÁVRH NAŘÍZENÍ

Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady o právu rozhodném pro účinky postoupení pohledávek na třetí strany
KOM(2018) 96 v konečném znění, kód Rady 7222/18
Interinstitucionální spis 2018/0044/COD

SDĚLENÍ

Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů o právu rozhodném pro majetkové účinky transakcí s cennými papíry
KOM(2018) 89 v konečném znění, kód Rady 7358/18

- **Právní základ:**
Článek 81 odst. 2 Smlouvy o fungování Evropské unie.
- **Datum zaslání Poslanecké sněmovně prostřednictvím VEZ:**
16. 3. 2018 (KOM(2018) 96)
21. 3. 2018 (KOM(2018) 89)
- **Procedura:**
Řádný legislativní postup (KOM(2018) 96).
- **Předběžné stanovisko vlády (dle § 109a odst. 1 jednacího řádu PS):**
Datované dnem 23. dubna 2018, doručené do výboru pro evropské záležitosti dne 25. dubna 2018 prostřednictvím systému ISAP.
- **Hodnocení z hlediska principu subsidiarity:**
Návrh nařízení je v souladu s principem subsidiarity.
Sdělení je dokument informační povahy, hodnocení jeho souladu s principem subsidiarity se proto neprovádí.
- **Odůvodnění a předmět:**
Přeshraniční transakce s cennými papíry jsou významnými stavebními kameny unie kapitálových trhů. Vzhledem k tomu, že vnitrostátní právní předpisy o cenných papírech nejsou harmonizovány na úrovni EU, rozhodují o vnitrostátním právu použitelném na přeshraniční transakce kolizní normy.
Kolizní normy stanovující rozhodné právo pro účinky postoupení pohledávky vůči třetím stranám doposud nebyly na unijní úrovni harmonizovány. Nařízení EP a Rady (ES) č. 593/2008 o právu rozhodném pro smluvní závazkové vztahy (dále jen „nařízení Řím I“) upravuje pouze smluvní prvky postoupení pohledávek, nikoliv jeho majetkové aspekty. V odst. 2 čl. 27 nařízení Řím I nicméně stanoví, že „Komise do 17. června 2010 předloží Evropskému parlamentu, Radě a Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru zprávu k otázce účinnosti postoupení pohledávky vůči třetím stranám a přednosti postoupené pohledávky před právem jiné osoby. V případě potřeby ke zprávě přiloží návrh na změnu tohoto nařízení a hodnocení dopadu ustanovení, která mají být zavedena.“
Předkládaný návrh nařízení je splněním tohoto závazku.

Zároveň s návrhem předložila Komise i Sdělení o právu rozhodném pro majetkové účinky transakcí s cennými papíry (KOM(2018) 89). Tento dokument nelegislativního charakteru pouze vysvětluje stávající *acquis* Unie v oblasti práva rozhodného pro majetkové účinky transakcí s cennými papíry ve směrnici o dohodách o finančním zajištění¹, směrnici o neodvolatelnosti zúčtování², směrnici o likvidaci³ a nařízení o vytvoření registru Unie.⁴

- **Obsah a dopad:**

Nejpodstatnější ustanovení předkládaného návrhu nařízení se nachází v čl. 4 obsahujícím kolizní normy pro účinky postoupení pohledávek na třetí strany.

Základní kolizní norma v odstavci 1 stanoví, že rozhodným právem pro účinky postoupení pohledávek na třetí strany je právo v obvyklém bydlišti postupitele.

Z tohoto pravidla existují dvě výjimky, kdy se namísto právního řádu určeného podle obvyklého bydliště postupitele použije právo postoupené pohledávky (tj. právo, kterým se řídí smlouva mezi původním věřitelem/postupitelem a dlužníkem, od kterého pohledávka pochází), a sice na účinky na třetí stranu vyplývající z postoupení jednak (a) hotovosti připsané na účet u úvěrové instituce, jednak (b) pohledávek vyplývajících z finančních nástrojů.

V rámci sekuritizace mají postupitel a postupník možnost provést tzv. volbu práva pro účinky postoupení na třetí strany. Tato volba práva je však omezená – mohou si zvolit pouze právo postoupené pohledávky.

V dalších ustanovení návrhu nařízení jsou obsažena standardní ustanovení evropského mezinárodního práva soukromého tradičně se objevující ve všech nařízeních z této oblasti – tj. úprava univerzální použitelnosti nařízení, zákazu zpětného a dalšího odkazu, výhrady veřejného pořádku, použití imperativních ustanovení apod.

- **Stanovisko vlády ČR:**

Vláda ČR si je vědoma potřeby harmonizovat kolizní normy obsahující pravidla pro výběr rozhodného práva pro účinky postoupení pohledávek na třetí strany. K předloženému návrhu nařízení má však řadu podstatných připomínek i námitek spíše legislativně-technického charakteru.

Zásadní výhradu má vláda ČR zejména vůči navrhovaným kritériím pro výběr práva použitelného na účinky postoupení pohledávek na třetí strany. Má za to, že finanční trh má v tuto chvíli zcela odlišnou praxi, kdy smlouvy na finančním trhu, mezi něž patří např. i postoupení pohledávky, vychází ze vzorových smluv – tzv. *master agreement*, kdy je vždy právo smlouvy voleno (často se volí právo Spojeného království). Podle vlády by návrh Komise v praxi vedl k velké zátěži pro finanční trh a vyžadoval by změnu chování a nastavení na finančním trhu.

¹ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/47/ES ze dne 6. června 2002 o dohodách o finančním zajištění

² Směrnice Evropského parlamentu a Rady 98/26/ES ze dne 19. května 1998 o neodvolatelnosti zúčtování v platebních systémech a v systémech a v systémech vypořádání obchodů s cennými papíry.

³ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2001/24/ES ze dne 4. dubna 2001 o reorganizaci a likvidaci úvěrových institucí

⁴ Nařízení Komise (EU) č. 389/2013 ze dne 2. května 2013 o vytvoření registru Unie podle směrnice Evropského parlamentu a Rady 2003/87/ES, rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady č. 280/2004/ES a č. 406/2009/ES a o zrušení nařízení Komise (EU) č. 920/2010 a č. 1193/2011

- **Předpokládaný harmonogram projednávání v orgánech EU:**

V Evropském parlamentu bude návrh nařízení projednávat Výbor pro právní záležitosti, kde byl zpravodajem určen Pavel Svoboda (EPP). Své stanovisko k návrhu předloží i Hospodářský a měnový výbor.

- **Projednávání ve výboru pro evropské záležitosti PS PČR:**

Výbor pro evropské záležitosti PS PČR projednal dokument dne 9. 5. 2018 a usnesením č. 86 přijal tyto závěry:

Výbor pro evropské záležitosti

1. **bere na vědomí** návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady o právu rozhodném pro účinky postoupení pohledávek na třetí strany KOM(2018) 96 v konečném znění, kód Rady 7222/18 Interinstitucionální spis 2018/044/COD a sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů o právu rozhodném pro majetkové účinky transakcí s cennými papíry KOM(2018) 89 v konečném znění, kód Rady 7358/18;
2. **bere na vědomí** rámcovou pozici vlády k těmto dokumentům;
3. **postupuje** tyto dokumenty k projednání ústavně právnímu výboru Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR.